

Vysvětlíme, kdy můžete dostat rodičovský příspěvek a kolik to bude. Popíšeme, jak probíhá řízení o rodičovském příspěvku a jak se bránit, pokud nesouhlasíte s vyřízením žádosti.

Letáky ombudsmana najdete na ochrance.cz v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Kdy mohu dostat rodičovský příspěvek?

Pokud jste rodič, který

- **osobně celodenně a řádně pečuje**
- **o dítě do 3 let věku (do 4 let, pokud se narodilo před rokem 2024), které je nejmladší v rodině,**
- **pokud máte Vy a dítě trvalý pobyt a bydliště na území České republiky.**

Pokud má Vaše rodina **právní vztah i k jinému členskému státu Evropské unie** (třeba jeden z rodičů pracuje v jiné zemi), uplatní se **evropské předpisy**. Ptejte se na úřadu práce.

Co když nejsem biologickým rodičem dítěte, o něž pečuji?

Zákon za **rodiče** považuje také

- **toho, komu soud dítě svěřil do péče** nahrazující péči rodičů (tedy například osvojitele, poručníka, zájemce o pěstounskou péči, dlouhodobého pěstouna, prarodiče a další osoby), včetně dočasného svěření předběžným opatřením soudu,
- **manžela nebo registrovaného partnera rodiče dítěte** (včetně prvního bodu) a
- **vdovu (vdovce) po rodiči dítěte** (včetně prvního bodu).

Nárok na rodičovský příspěvek však **nemá pěstoun**, jemuž soud dítě svěřil do pěstounské péče **na přechodnou dobu**.

Kdy se rodičovský příspěvek vyplácí?

Rodičovský příspěvek se vyplácí **měsíčně, v měsíci následujícím** po měsíci, za který náležel.

Jak dlouho mohu rodičovský příspěvek pobírat?

Pokud se dítě **narodilo** (převzali jste ho do péče místo rodičů):

- **před rokem 2024**, můžete příspěvek pobírat **do 4 let** věku dítěte, nejdéle však **do vyplacení celkové částky 300 000 Kč** u jednoho dítěte a **700 000 Kč** u dvojčat a víceročet,
- **v roce 2024 a později**, můžete příspěvek pobírat **do 3 let** věku dítěte, nejdéle však **do vyplacení celkové částky 350 000 Kč** u jednoho dítěte a **700 000 Kč** u dvojčat a víceročet.

Nárok na rodičovský příspěvek **zaniká narozením/převzetím do péče dalšího (mladšího) dítěte**, přestože na starší dítě nebyla vyčerpána celková částka rodičovského příspěvku.

Propadne nevyčerpaná část rodičovského příspěvku?

Ne, pokud se ke dni narození dalšího dítěte (nově nejmladšího) dá alespoň jednomu z rodičů určit tzv. denní vyměňovací základ nebo pokud je alespoň jeden z rodičů k tomuto dni důchodově pojištěným podnikatelem (osobou samostatně výdělečně činnou). Úřad práce Vám **jednorázově vyplatí nevyčerpanou část** rodičovského příspěvku na starší dítě, a to měsíc po měsíci, ve kterém mu ohlásíte narození nejmladšího dítěte.

Dostanu rodičovský příspěvek, i když jsem o dítě pečoval/a jen část měsíce?

Ano, nárok na rodičovský příspěvek máte za měsíc, v němž

- se dítě **narodilo**, pokud zároveň nepobíráte peněžitou pomoc v mateřství,
- Vám skončila **peněžitá pomoc v mateřství**, nebo **nemocenské** v souvislosti s porodem,
- jste dítě **převzali do péče nahrazující péči rodičů** na základě rozhodnutí soudu,
- **dítě dosáhlo věku 3 let (4 let)**, pokud se narodilo/převzali jste ho do péče před rokem 2024),
- **dítě nebo rodič zemřeli** nebo
- **jste převzali vlastní dítě** ze soudem nařízené péče jiné osoby, z péče ústavu nebo z nemocnice, ve které dítě bylo déle než 3 kalendářní měsíce.

Pokud máte v kalendářním měsíci souběžně **nárok na peněžitou pomoc v mateřství** nebo **nemocenské** v souvislosti s porodem a na rodičovský příspěvek, dostanete jen tu **část rodičovského příspěvku**, která převyší uvedené dávky.

Musím o dítě celodenně pečovat osobně?

Rodičovský příspěvek Vám náleží, i když

- **o dítě pečuje jiná zletilá osoba** (například prarodič) v době, kdy pracujete nebo studujete,
- **dítě mladší dvou let chodí do dětské skupiny, mateřské školy** či podobného zařízení pro děti nanejvýš 120 hodin měsíčně,
- **dvoutelé či starší dítě chodí do některého z uvedených zařízení pro děti** (docházka už se nesleduje).

Co když jsem v nemocnici? A když je v nemocnici mé dítě?

Rodičovský příspěvek náleží po dobu **prvních 3 měsíců**, kdy je rodič nebo dítě v nemocnici. **Od čtvrtého měsíce pouze tehdy, pokud je v nemocnici dítě a rodič o ně skutečně pečuje.**

Co znamená trvalý pobyt a bydliště na území České republiky?

Trvalým pobytem je pobyt hlášený podle zákona o evidenci obyvatel nebo trvalý pobyt cizince.

Rodičovský příspěvek lze přiznat i cizinci, který je hlášen na území České republiky k pobytu déle než 365 dnů, nebo cizinci, jemuž byla udělena doplňková ochrana. Informujte se na úřadu práce.

Ministerstvo práce a sociálních věcí může na žádost rodiče v odůvodněných případech podmínku trvalého pobytu **prominout**.

Bydlištěm se rozumí skutečné místo pobytu na území České republiky. Rodič proto musí úřadu práce sdělit, kde on a dítě fakticky bydlí. Bydliště lze prokázat také například výkonem výdělečné činnosti, plněním školní docházky nebo studiem na území České republiky.

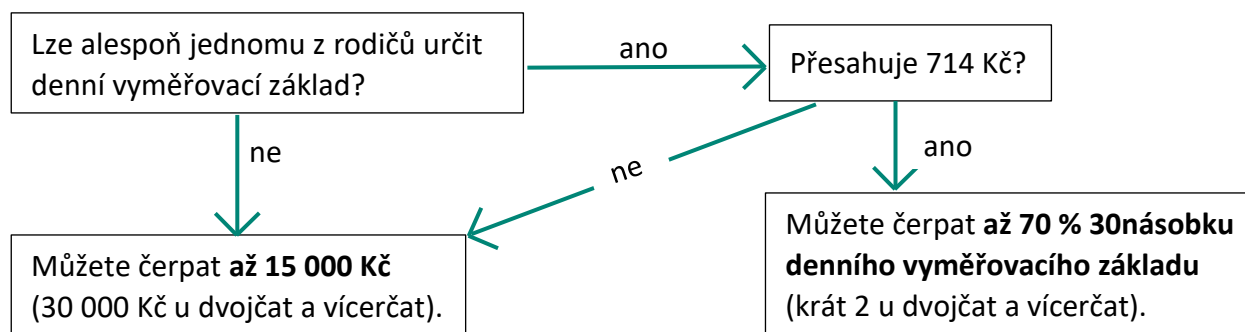
Jaká je měsíční výše rodičovského příspěvku?

Měsíční výši rodičovského příspěvku **určí rodič**. Tím rozhodne **o rychlosti čerpání celkové částky**:

- 300 000 Kč (700 000 Kč na dvojčata a vícčata) u dětí narozených před rokem 2024,
- 350 000 Kč (700 000 Kč na dvojčata a vícčata) u dětí narozených v roce 2024 a později.

Možnost volby závisí na předcházejících příjmech rodičů – zda ke dni narození dítěte lze alespoň jednomu z rodičů určit tzv. **denní vyměřovací základ (DVZ)** pro výpočet peněžité pomoci v mateřství (nemocenského v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte), a na jeho výši. Výpočet DVZ provede okresní správa sociálního zabezpečení. Úřad práce pak vychází z DVZ, který doložíte k žádosti. Pokud jsou doloženy DVZ obou rodičů, použije úřad práce ten, který je vyšší.

Měsíční výši rodičovského příspěvku **můžete zvolit** podle těchto pravidel:

Příklad: Paní Vomáčková má dvojčata. Rodičovský příspěvek chce čerpat v maximální výši. Okresní správa sociálního zabezpečení jí vypočítala denní vyměřovací základ (DVZ) ve výši 733 Kč. 30násobek DVZ je tedy 21 990 Kč, 70 % z něj je 15 393 Kč. Protože pečuje o dvojčata, vynásobí tuto částku 2 a vyjde jí 30 786 Kč.

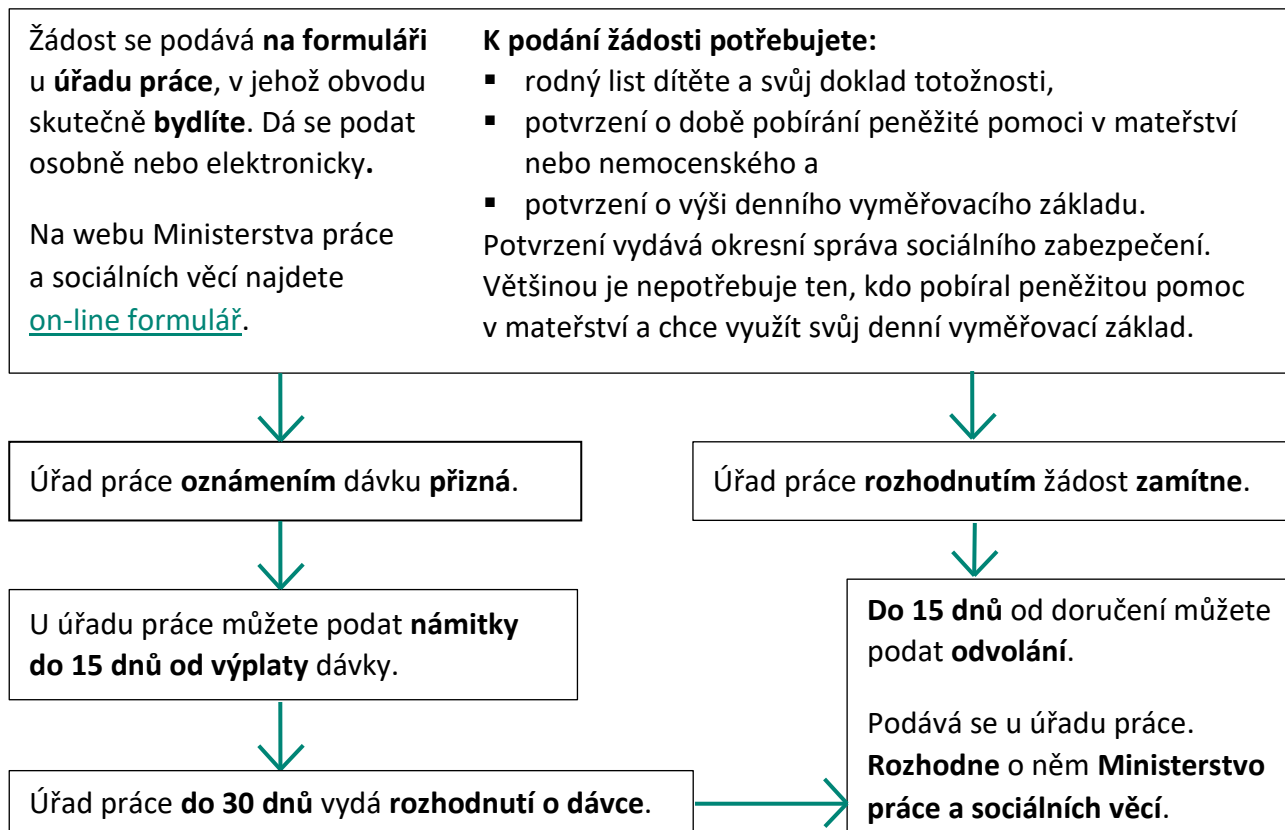

O změnu výše rodičovského příspěvku můžete písemně požádat **jednou za 3 měsíce**.

Volbu nelze provést zpětně. Pokud jste měsíční výši zvolili po poradě na úřadu práce, dbejte na to, aby úředníci sepsali protokol o jednání a zaznamenali do něj vše podstatné, o čem jste mluvili. Například právě výši sdělené maximální částky, případně jiné částky navržené například podle doby, po kterou chcete rodičovský příspěvek pobírat.

Jak probíhá řízení o rodičovském příspěvku?

Rozhodnutí úřad práce vydá také tehdy, pokud rodičovský příspěvek **odnímá**, **zastavuje jeho výplatu**, vyměřuje **přeplatek** nebo **zamítá žádost o změnu výše** rodičovského příspěvku. Jinak vydává **oznámení**.

Co dělat, když nesouhlasím s rozhodnutím o odvolání

Máte tři možnosti, všechny „osvobozené“ od poplatků. Můžete podat:

- (1) **správní žalobu ke krajskému soudu**, a to **do dvou měsíců** od obdržení rozhodnutí o odvolání. Více v letáku [Soudní ochrana proti správním orgánům](#).
- (2) **podnět k zahájení přezkumného řízení ministroví/ministryni práce a sociálních věcí**. O zahájení přezkumného řízení lze rozhodnout nejpozději do jednoho roku od právní moci rozhodnutí (rozhodnutí je v právní moci, pokud se proti němu nedá odvolat).
- (3) **podnět ombudsmanovi**.

Ombudsman na rozdíl od soudů nebo ministra nemůže zrušit rozhodnutí o odvolání. Více v letáku [Ombudsman](#).